

СУЧАСНА ІНТЕГРАЦІЯ У ВИКЛАДАННІ МЕДИЧНОЇ ГЕНЕТИКИ ЯК МЕТОДОЛОГІЧНИЙ ПІДХІД ДО ПРОФЕСІОНАЛЬНОЇ ОРІЄНТАЦІЇ СТУДЕНТІВ-МЕДИКІВ

Дубінін С.І., Ваценко А.В., Пілюгін В.О., Стороженко Л.В., Рябушко О.Б.

Українська медична стоматологічна академія, м. Полтава

Процеси диференціації та інтеграції є однією з важливих закономірностей історичного процесу, який охоплює усі сфери життя суспільства, в тому числі і систему охорони здоров'я [1]. Вдосконалення його означає підняття системи охорони здоров'я суверенної України на рівень цивілізованих країн. А починатися це повинно у вищому навчальному закладі, коли формується лікар не тільки як професіонал своєї справи, а й як представник однієї з підсистем суспільства. Сучасна вища освіта має на меті інтеграцію як по горизонталі так і по вертикалі і повинна охоплювати весь навчальний процес [2].

Розглядаючи професійну діяльність лікаря як діяльність з вирішенням різного роду завдань, можна збудувати модель навчального процесу з активною участю студентів у розв'язанні навчальних задач, в яких відтворюються професійно значущі ситуації. Такий підхід наближає студентів до їх майбутньої практичної діяльності і надає можливість індивідуалізувати навчання.

Розв'язування ситуаційних задач на кафедрі медичної біології, паразитології та генетики - це окремий етап практичного заняття або самостійної роботи студентів і, на наш погляд, є засобом формування та активізації клінічного мислення студента. Поряд з цим, рішення ситуаційних задач виступає і засобом ефективного контролю знань студентів, які набуті, в тому числі, і на суміжних кафедрах.

У вимогах до складання умов ситуаційних задач повинні зберігатися положення відповідні принципам адекватності та завданням вищої медичної освіти. При сучасному підході до навчання студентів ситуаційні задачі повинні мати складні, варіабельні рішення і обов'язково тренінговий характер. Сучасна модель ситуаційної задачі — це комплексний дидактично спрямований підхід із конкретно визначеними алгоритмами дій студента:

- скласти родовід та визначити тип успадкування патологічної ознаки в даній родині;
- встановити ступінь генетичного ризику;
- встановити ймовірність народження хворої дитини;
- можливість застосування пренатальної діагностики при даній патології;
- якими методами медичної генетики можна визначити дану патологію.

Ситуаційні задачі мають на меті: забезпечення контролю одержаних знань; сприяння розвитку медико-біологічного мислення, логіки та пізнавальної діяльності студента, надання такої інформації, яка б сприяла професійній підготовці студента [3].

Розглянемо на конкретному прикладі.

Ситуаційна задача. Фенілкетонурія - порушення обміну фенілаланіну, основні форми захворювання пов'язані з мутаціями гена ферменту фенілаланін-4-гідроксилази, аутосомно-рецесивне захворювання, в європейських популяціях дана моногенна хвороба спостерігається з частотою 1:30000 населення (у деяких - частіше, наприклад в Ірландії 1:6000). У здорових за даною ознакою батьків народилася хвора дитина. Яка ймовірність народження наступної дитини з фенілкетонурією? Чи існує необхідність медико-генетичного консультування, пренатальної діагностики?

Вже при ознайомленні із умовою задачі студент одержує невеличкий блок інформації про розповсюдженість фенілкетонурії в популяціях людини. У нього виникають питання: основні форми? Значить, існують інші варіанти хвороби? З мутаціями якого типу це пов'язано? Який генетичний прогноз може дати медико-генетична консультація, пренатальна діагностика? Крім контролю знань та навичок розв'язання задач, стимулюється творча пізнавальна активність, підкреслюється необхідність глибоких знань проблеми для вирішення конкретної життєвої ситуації. Таким чином, сучасний підхід до роботи студентів із ситуаційними задачами повинен вирішувати наступні завдання:

а) давати студентам необхідну суму основних знань для опанування теоретичних основ спеціальності та вибору можливих шляхів вирішення медичних проблем;

б) вдосконаливати знання та навички, які б стимулювали подальший його розвиток як спеціаліста, здатного до самонавчання та самоорганізації.

в) проблемність текстів ситуаційних задач повинна викликати професійну зацікавленість студента із послідуочим її вирішенням;

г) ситуаційна задача з медичної генетики повинна виступати як інформативний внутрішньо-предметний і водночас міждисциплінарний блок знань.

Вдосконалення інтеграції у викладанні теоретичних основ медичних знань підвищує рівень ефективності та якості підготовки студентів-медиків, як сучасних конкурентоспроможних фахівців.

Література:

1 Олексенко В.В. Ефективні шляхи вдосконалення змісту і форм підготовки спеціалістів ВНЗ // Вища освіта України, - № 2. - 2004. - С. 66-69.

2 Андрущенко В.П. Модернізація вищої освіти: проблеми теорії, методології, практики. // Університетська освіта України XXI століття: проблеми, перспективи, тенденції розвитку. Матеріали міжнародної науково-практичної конференції - Харків, 2000. - С. 8-17.

3 Мілерян В.Є. Методичні основи підготовки та проведення навчальних занять в медичних вузах, (методичний посібник), Київ, 2004- 80 с.